

Datum
2022-01-12
Adress
August Palms Plats 1
Diarienummer
STK-2021-1365

Yttrande

Till
Region Skåne

Remiss från Region Skåne - Regionplan för Skåne 2022-2040 2019-RU000065

Sammanfattning

Malmö stad välkomnar att regionplanen har utvecklats i positiv riktning i många delar sedan föregående samråd. Malmö stad hänvisar till MalmöLundregionens gemensamma yttrande. Utöver det lyfter Malmö stad bland annat följande synpunkter som belyser hur regionplanen fortsatt kan utvecklas:

- Regionplanen kan utvecklas med tydligare prioriteringar och avvägningar i regionala frågor, och samt hur planen förhåller sig till kommunernas översiktsplaner.
- Målbild, framtidsperspektiv och riktningen för Skånes utveckling behöver bli tydligare och spetsigare, planen innehåller fortfarande i hög grad beskrivningar av nuläget.
- Större fokus på minskad klimatpåverkan, energiomställning och elektrifiering samt social hållbarhet med jämlikhet och jämställdhetsperspektiv i planeringen.
- Utvecklingsinriktningen i planen behöver utvecklas. Det gäller förståelse för vad flerkärnighets-begreppet betyder för Skånes utveckling, Malmös roll för regionens utveckling, att tydliggöra Skånes funktionella geografi och Öresundsperspektivet samt att tydligare belysa vikten av hållbara transporter och Öresundsmetrans nyttor regionalt, nationellt och internationellt.
- Tematiska fördjupningar behöver ses över inom flera planeringsområden.
- Tydliggör planeringen med hänsyn till totalförsvarets riksintressen.

Yttrande

Malmö stad välkomnar att regionplanen har utvecklats i positiv riktning i många delar sedan föregående samråd. Exempelvis har regionplanens kopplingar till andra regionala planer och styrdokument förtydligats vilket är bra. Malmö stad har i samverkan med andra kommuner i MalmöLundregionen tagit fram gemensamma synpunkter som skickats till Region Skåne. Utöver det gemensamma yttrandet vill Malmö stad lyfta fram följande synpunkter som belyser hur regionplanen fortsatt kan utvecklas i dess olika avsnitt.

Regionplanens roll i förhållande till kommunernas planering

Malmö stad anser att regionplanens viktigaste uppgift är att fokusera på Skånes utmaningar samt frågeställningar av tydlig regional karaktär och hur dessa frågor som kommunerna inte enskilt kan lösa kan lösas gemensamt. Regionplanen skulle bättre kunna stödja utvecklingen genom tydligare prioriteringar och avvägningar i svåra mellankommunala och regionala frågor, exempelvis i relation till riksintressen. Den behöver också ta större hänsyn till det Öresundsregionala sammanhanget.

Hur regionplanen kommer påverka kommunernas planering behöver fortsatt tydliggöras. Det finns fall där det som redovisas i kommunernas översiktsplaner skiljer sig från det som redovisas i regionplanen. I sådana situationer behöver det tydliggöras hur planerna ska förhålla sig till varandra. För den kommunala planeringen är det viktigt med förutsägbarhet och att kommunerna vet vad de har att förhålla sig till – att det regionplanen redovisar är det som Region Skåne kommer agera och yttra sig utifrån. Att tydliggöra vilken roll regionplanen kommer få för Region Skånes egen planering av de frågor som Region Skåne ansvarar för skulle kunna vara en del i att öka förutsägbarheten.

Planeringsförutsättningar - målbild – vision och framtidsperspektiv behöver stärkas

Det är fortsatt tydligt att regionplanen i allt för stor utsträckning redovisar ett nuläge snarare än en önskad utveckling i regionen. Målbild och riktningen för Skånes utveckling behöver bli tydligare och spetsigare, planen upplevs vara alltför generell beskriven. Region Skåne har en viktig roll i att ta fram och redovisa regionala analyser och nulägesbilder som kommunerna kan använda som underlag i planeringen. Men analyserna kan med fördel presenteras separat från regionplanen, och det bör tydligt framgå vilken status dessa underlag har för ställningstaganden i regionplanen. Planen kan därmed utvecklas genom att skala bort nulägesbeskrivningar till förmån för att tydliggöra det önskade framtidsläget och den förflyttning som önskas.

Planeringsförutsättningar – utmaningar för Skåne – större fokus på minskad klimatpåverkan och social hållbarhet

Regionplanen behöver genomgående lägga ett större fokus på vikten av att åtgärder i den fysiska planeringen ska bidra till att nå klimatmålen. Malmö stad påtalade under samrådsfasen att regionplanen i högre grad behöver adressera hur regionens kommuner tillsammans behöver arbeta för att minska klimatpåverkan. Denna synpunkt kvarstår. Inom fysisk planering är effektiv markanvändning en nyckelfråga och regionplanen behöver ytterligare stärka planeringen för en hållbar markanvändning i regionen, inte minst med hänsyn till jordbruksmarken och hållbar livsmedelsförsörjning.

Malmö stad menar också att den sociala hållbarheten kan stärkas i planen och att jämlikhet och jämställdhetsperspektiven är viktiga i planeringen. Det gäller t.ex. för bebyggelseutveckling samt planering av transporter och teknisk infrastruktur. Utvecklingen i Skåne måste komma alla människor till gagn.

Utvecklingsinriktning

Flerkärnigheten utgör grunden i målbilden för regionplanen. Region Skåne har under lång tid arbetat för en flerkärnig utveckling och denna inriktning tas förgiven i regionplanen. Förankringsreprocessen kring *Det flerkärniga Skåne* skedde för snart tio år sedan. Det behövs en djupare förståelse för begreppet flerkärnighet samt på vilket sätt detta bidrar till en hållbar utveckling för Skåne.

Skåne är en administrativ region, medan den funktionella regionen och Öresundsperspektivet utgör människors praktiska vardagsregion. Detta samband och hur Skåne bättre kan dra fördel av det geografiska läget bör framgå ännu tydligare i regionplanen.

Malmö stad vill fortsatt understryka vikten av att lägga fokus på infrastruktur som gynnar hållbara transporter. Det är viktigt att de åtgärder som lyfts som prioriterade för den regionala transportinfrastrukturen planeras utifrån beslutade trafikfördelningsmål och att en utveckling av intelligenta trafiksystem ska ses som en självklarhet i regionen för att maximera nyttan av befintlig infrastruktur. Kapaciteten i Malmös trafiksystem räcker inte till för att ta hand om en ökad inpendling med bil och är inte en önskvärd utveckling.

Malmös roll i regionen kan ytterligare tydliggöras. Malmö är Skånes enda storstad med positiva spridningseffekter och utmaningar som det medför. I Malmö finns en fjärdedel av regionens invånare, drygt 24 000 universitetsstudenter och närmre hälften av Skånes arbetstillfällen. Malmös möjligheter att utvecklas påverkar därmed Skånes utveckling i hög grad. Malmös roll, förutsättningar och potential som en del av Öresundsregionen behöver återspeglas tydligare i regionplanen. Strategier som syftar till att stärka Malmös och Skånes konkurrenskraft nationellt och globalt behöver utvecklas.

Att Malmö och Lund definieras som en nationell tillväxtmotor är positivt. Malmös roll som storstad och funktion som *regional* tillväxtmotor behöver dock tydliggöras i regionplanen, utöver rollen som nationell tillväxtmotor.

Vad gäller Öresundsförbindelser menar Malmö stad att beskrivningarna av Öresundsmetron behöver utvecklas för att spegla dess regionala, nationella och internationella nyttor. Öresundsmetron kommer att bidra till arbetsmarknadsförstoring tvärs över Öresund för många invånare i Skåne och på Själland och utveckling av klimatvänliga transporter. Metron ger kortare restider och täta avgångar. Metron frigör också spårutrymme på Öresundsbron som kan användas för expansion av godståg och fjärrtåg till och från kontinenten. Malmö stad menar dessutom att Öresundsbron haft stor betydelse för Skåne och Sydsverige och inte bara MalmöLundregionen så som det beskrivs i planen i relation till HH-förbindelsen.

Strukturplanekartan i Regionplanen som ska visa utvecklingsinriktningen för Skåne de kommande decennierna bör tydligare visa betydelsen av nya öresundsförbindelser. Det kan enkelt göras genom att grafiskt lyfta de mer utvecklingsinriktade förslagen i kartan. I övrigt

redovisar kartan till stora delar hur dagens Skåne ser ut, inte hur en flerkärnig utveckling ska bidra till Skånes utveckling. Det är därför svårt att förhålla sig till kartan som stöd för Skånes utveckling.

Kartmaterialet i övrigt bör ses över ytterligare med anledning av att flera strukturer som redovisas inte speglar varken dagens Skåne eller en framtidsbild. Exempel på detta är grönstråk som saknas i Malmö samt supercykelstråk som inte stämmer överens med den planering som sker idag i Malmö.

Tematiska fördjupningar

Bostadsförsörjning

Regionplanen bör tydligare peka på att det är *samtliga* skånska kommuners ansvar att planera för en generell bostadsförsörjning som möter ett samlat behov inom regionen och för de enskilda kommunerna samt motsvarar olika gruppers behov av bostad. Både för befintliga boende i Skåne och för de som vill flytta hit. Dessutom allas ansvar för att planera för behov som möter upp kommunala åtaganden enligt lag.

Näringsliv

I Skåne är pendlingsmöjligheterna goda. Mer än 74 000 personer arbetspendlar till Malmö och drygt 36 000 från staden till andra kommuner i Sverige. Inkluderas Öresundspendlingen blir dessa siffror ännu högre. Tillväxtpotentialerna är goda och mer än vartannat nytt jobb i Skåne skapas i Malmö. Ändå brottas Malmö med hög arbetslöshet samtidigt som det råder brist på arbetskraft med rätt kompetens. Ett mer utvecklat samarbete i näringslivs- och arbetsmarknadsfrågor skulle kunna stärka Skånes potential för en inkluderande och hållbar tillväxt. Här har Region Skåne ett samordningsansvar för att stärka det regionala perspektivet och stödja mellankommunal samverkan i frågorna. Viktiga frågor är kompetensförsörjning, pendlingsmöjligheter och elförsörjning.

Gränsöverskridande transporter och godstransporter

Region Skåne har en mycket viktig roll i att samordna kommunerna för att finna hållbara transportlösningar samt verka för att dessa kommer till stånd genom den statliga infrastrukturplaneringen. Den gemensamma linjen måste vara att arbeta utifrån att målen för färdmedelsfördelning ska uppnås. Därför är det viktigt att Region Skåne på allvar arbetar för att Öresundsbron inte ska vara en begränsande faktor för den fortsatta nödvändiga omställningen till hållbara person- och godstransporter.

Infrastruktursatsningar och planering för infrastruktur är tidskrävande processer. Om planläggningen inte tar höjd för en långsiktig utveckling finns stor risk att kommunövergripande infrastrukturlösningar byggs bort. Malmö stad menar därför att regionplanen behöver ta höjd för reservat för mellankommunala lösningar bortom planperioden. Malmö stad har sedan länge reservat för Simrishamnsbanan samt för ett yttre godsspår för att säkra långsiktigt hållbara infrastrukturlösningar. Båda dessa saknas i regionplanen.

Både person- och godstrafik på spår kommer att öka kraftigt de närmsta decennierna, inte minst efter färdigställandet av Fehmarn Bält-förbindelsen 2029. Malmö stad instämmer i behovet av att klargöra vilka behov som ska tillgodoses på Malmö bangård och att en alternativ lokalisering av funktionerna som inte rymts behöver säkras i det fall Malmö bangård inte klarar att möta framtida utmaningar. Trafikverket behöver, i samverkan med Malmö stad och Region Skåne, utreda frågan ur ett helhetsperspektiv. För möjligheten att säkerställa på annan plats har Malmö stad beredskap genom reserverade ytor för alternativa godsvägar med järnväg. En viktig aspekt i sammanhanget är att säkra god tillgänglighet till och från Malmö hamn.

Godsrangeringen är viktig för företagen i Malmö Industrial Park och i regionen som vill börja använda järnvägstrafik för att transportera produkter på ett miljöpåpassat alternativ. Malmö har en unik styrka i att vara en viktig intermodal Corehamn och knutpunkt för omlastning mellan olika trafikslag. Satsningar på intermodala lösningar i Malmö hamn bidrar både till att Skåne stärker arbetsmarknadsregionen och uppfyllanden av transport- och klimatmål. Härmed är det av vikt att Region Skåne fortsättningsvis beaktar infrastruktur- och näringslivsutvecklingen i norra hamnen i Malmö i de frågor som rör gods- och logistikområdets utveckling i Skåne.

Malmö stad instämmer i att det behövs ett utvecklat regionalt helhetsperspektiv på gods- och logistikfrågor i Skåne. Här har Region Skåne en viktig samordnande roll utifrån sitt regionala ansvar. Frågan berör många olika aktörer i Skåne och har viktig bäring på Malmös roll som tillväxtmotor i regionen. Utvecklat samarbete med Trafikverket behövs i det fortsatta arbetet med att skapa helhetssyn för gods- och logistikfrågorna i Skåne.

Grön- och blåstrukturer

Regionplanens avsnitt och kartor kring grönstrukturer har utvecklats sedan samrådet. Det finns dock mer att göra för att avsnittet ska kunna ge ett bra framtidsperspektiv och stöd till kommunernas planering. Fördjupningens främsta fokus ligger på planering av grön- och blåstrukturer ur ett rekreationsperspektiv, men fokus på grönbå infrastruktur för att stärka, utveckla och skydda biologisk mångfald och naturvärden behöver förstärkas.

Havet och kusten

Vidare behöver även regionplanens avsnitt om kust- och havsplanering utvecklas. Klimatanpassning är en stor utmaning för kommunerna. Det krävs en gemensam och samlade målbild av ett klimatanpassat Skåne, där städer och samhällen kan finnas kvar och utvecklas. Regionplanen bör förtydliga förutsättningar och stötta kommunerna i en samlad dialog med staten. Fördelningen av ansvar och skyldigheter för genomförande och finansiering av klimatanpassning är otydlig och en utmaning som kommunerna har gemensamt. Staten behöver se sitt ansvar i frågorna och behöver ta en ledande roll i klimatanpassningen och finansiera de skyddsåtgärder som statliga samhällsviktiga funktioner behöver.

Teknisk infrastruktur - energiförsörjning

Det är positivt att en energiförsörjning har fått ökat fokus i planen. Det är bra att det finns en planeringsprincip om att skapa samsyn i Skåne kring sol- och vindkraft. Men en tydligare riktning för ökad elproduktion och utbyggd vindkraft är önskvärt. Dessutom efterfrågas ökat fokus på nätutbyggnad och en planerbar el- och kraftproduktion, för en ökad robusthet i energisystemet i regionen.

Större fokus på energiomställning och elektrifiering

Energiomställning och särskilt elektrifieringen är viktiga framtidsfrågor som bör lyftas in i tydligare i planen. Det gäller både i beskrivningarna av planeringsriktlinjer liksom i tematiska fördjupningar. Elektrifiering av transporter, såväl gods som persontrafik kan belysas mer under temat transporter liksom behovet av planering för laddinfrastruktur.

Tydliggör noder och planering för totalförsvarets riksintressen

Totalförsvarets intressen ska beaktas enligt planförslaget, men det saknas mer konkret hur det kan göras i planeringen. Det är oklart vad som förväntas göras från Malmö stad i förhållande till Försvarmakten och vilka riksintressen som finns i Malmö. Noderna i Skåne (Malmö, Lund, Helsingborg) kan beskrivas tydligare utifrån ett redundans- och resiliensperspektiv. Det handlar om att säkra funktionalitet i noder, t.ex. elförsörjning.

Ordförande

.....
 Katrin Stjernfeldt Jammeh

Sekreterare

.....
 Belma Rosarv

Vänsterpartiet avser lämna in en skriftlig reservation.

Centerpartiet avser lämna in en skriftlig reservation.

Sverigedemokraterna avser lämna in en skriftlig reservation.

Miljöpartiet reserverar sig muntligen mot beslutet.